

ՏԻՐ ԵՒ ՏՆՕՐԻՆ

Ե . ԲՈՐՈՍԵԱՆ

Նամակ կամ որ եւ է

գրութիւն պէտք է ուղղել առ

Տնօրին . ԱՐՇԱՒԱՅՈՍ ջրագրի ԳԱԶԻՐԷ (Նսս Նսկաստայի)

Թիւ .

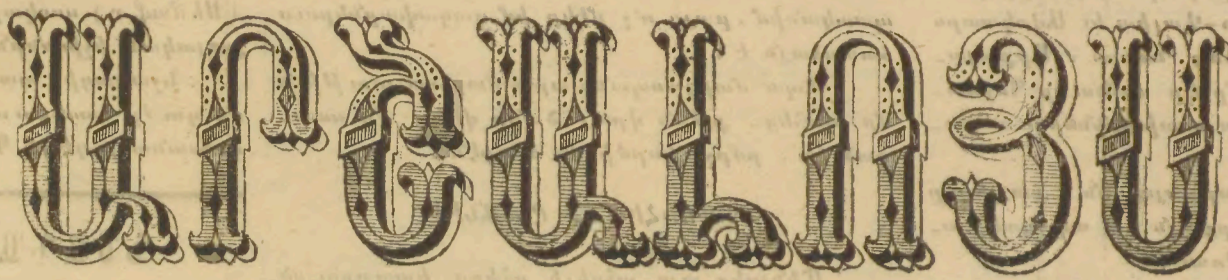
E. TOROSSIAN

Dirac. propr. du journal arménien

ARCHAËLOUICE

LE CAIRE (EGYPTE)

Boite Postale No.

Լ Ր Ա Փ Ի Ր

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹ ԶՈՐԵՔԵԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ ՕՐԵՐԸ

ԲԱԺԱՆՈՐԳԱԳՈՒԹԻՒՆ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՀԱՄԱՐ	
Տարեկան ողջ դահիւն .	60
Վեցամսեայ »	35
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐ	
Տարեկան ծրակի	20
Վեցամսեայ »	12

ԲԱԺԱՆՈՐԳԱԳՈՒԹԻՒՆԻ ԿԱՆՆԻԿ Եւ թղթատարի ծախքը Խնրագրութեան վրայ է :

Խնրագրութեան ուղղուած գրութիւնք եւ չ'են տրուիր

ԱԶԳԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԻ Կանխիկ վճարելի են

ԲԱԺԱՆՈՐԳԱԳՈՒԹԻՒՆ ԱՐՇԱՒԱՅՈՍ

Բ - ՏԱՐԻՈՅ

Արշալոյսի Տնօրինութիւնը միևնոյն հաստատմանութեամբ պիտի շարունակէ իր ԵՐԿԻՐՆԵՐ ՏԱՐԻՆ . և այդ իրաւունք կուտայ իրեն , բանալ Երկրորդ տարւոյ բաժանորդագրութիւնը :

Արշալոյսի ծախսին ընդարձակման և այլ բարեփոխութեանց համար պիտի ըստ պատենք ժամանակ մը , մինչեւ որ այդ փոփոխութիւնները ընել կարենալու համար ապագայում պէտքերը մեզ համին :

Գահիրէի համար Արշալոյսի տարեկան բաժանորդագիրը զեղծելու փոխարէն նոյնը պիտի պահենք և այդ փոքրիկ տարբերութիւնը պիտի հատուցանենք ամեն բաժանորդի ձրի զրկելով Թիֆլիսէն օրինակ մը , որ մամուլ տակ է և 200 ի մօտ էլ յերէ պիտի բաղկանայ :

ԾԱԿ ՍԱ ՓՈՐԸ

Հեղինակութեան և մինչև իսկ արդար բարկութեան կը մղուի մարդ . երբ կը հանդիպի կարգ մը մարդկանց կամ մարմիններու , որք կը ձգտին ճշմարտութիւնը իրենց սիրած գոյներով հրապարակել :

Ո՛րք ինչպիսի շուտով կարելի է լուծուի գտնայ՝ երբ իրմով հետաքրքրուողները իրաւունքի ու պարտաճանաչութեան մօտ ապրիլ ուզեն , մտնալով Նսր՝ դիմեն միայն հանձնար կարելի պիտի ըլլայ գտնել հանրութեան իրական օգուտը բարին ու լաւագոյն յենակէտը : Ուրիշ կերպ՝ ամեն բողոք , ամեն խօսք ու գրուածք ապարդիւն մնալով տեղի կ'ուտան շարք մը տհաճելի բարդութիւններու :

Հիմայ՝ Գահիրէի հայ հասարակութեան ուշագրութեանը արժանացած այն ինչպիսիք , որք կը ծեծուի ստենէ մը ի վեր , գեռ այն ուղիին մէջ չ'է գրուած , ուրիշ զուտ բարիք ապաստի հասարակութեան համար :

Լսարան-Ընթերցատուն ունենալը գեռ երազ է մեզի համար , ինչպէս երազ էր մէկ տարի առաջ : —

Ինչո՞ւ :

Ա . Որովհետև գործադիր ժողովոյ ան-

գամք իրարմէ աւելի անգործնական մարդիկ են :

Բ . Յարգ հաւաքուած գրամը նոր-Որի ուղղութիւն գնաց :

Գ . Ընկերութեան անդամները երբ կը նկատեն թէ , իրենց իրաւունքը բռնաբարուած է՝ չեն ուղեր այլևս նոր վճարումներ ընել :

Դ . Նոր-Որի հասոյթները հին օրերու մէջ հաւաքուած գրամին զլուխը ուտելէն վերջ՝ բաց ալ մնաց :

Ե . Ընկերութեան անդամակցելու նոր փափաքողներն ևս ետ կը փախչին . խորհուրդ որ իրենց քիչէ շատէ տուածը ծակ աւարտիլն մէջ ձգուելու է . և այլն և այլն :

— Ի՞նչ աստիք չ'բաւեր Գործ . ժողովը կը համարձակի գտնուած անդամներու մէկ որոշ մասն ալ ցրուել , զէնք ունենալով հիմնական կանոնագրի Նրդ յօդուածը և ներքին կանոնի 14րդ . յօդուածը :

Մի՞թէ բոլոր անդամներն ալ կոյր կ'ենթագրուին :

Գործ . Ժողովոյ գործունէութեան դէմ իրաւացի բողոքներ երեւցին . հետեւաբար այդ մարմինը ամբաստանուած է՝ Ընդհ . Ժողովոյ առջև : Թող նախ ինքզինքը արդարացիէ՝ և ապա՝ նոր գտնուածներու կամ ընկերներ հեռացնելու մասին մտածէ : Ամեն ոք ազատ կամք արձանագրուեցաւ . հազուադէպ է որ , չնչին գուճար մը չ'վճարող գտնուի : Անդամներու բարի կամեցողութիւնը մեծաւ մասամբ կապ ունի գործող տարրին աշխատութեանց եղանակին հետ :

Ուստի՝ իրաց այս վիճակին մէջ տարեկան հաշիւ կարգադրելու արտօնուակաւ այս կամ այն անդամին վերջին դիմումը ընելը արդարացի և գործնական ալ չ'է :

Բռնի վստահութիւն չ'է կարելի պահանջել . հարկը օրէնքը կը լուծէ . մանաւանդ չ'վարեւաջուած օրէնքը :

Եթէ վախ չ'կայ՝ ընդհանուր ժողովոյ դռները բաց ըլլալու են ժողովրդի առաջ . և թէ՛ բոլոր դիւրութիւններն ընծայել պէտք է նոր անդամներ ունենալու համար :

Նոր-Որ իր խոստման հաւատարիմ է . օրրտորէ ճոխ նիւթելով կը փայլի . կ'երեկ թէ Սասնոյ մէջ ալ թղթակից ունի (°) :

19 համարի օրուան լուրերու բաժնին մէջ կը կարդանք : « Կիւնսեանք թէ՛ Սասնոնի Հայերը տեղական իշխանութեանց վարմունքին գրգռուած՝ շարժում մը կը պատրասեն : Բայց շատ անպատեհ է վաշիկեանք

բանի որ տեղափոխուողը քաղաքում են Զինական գործերուն մէջ »

— Համեմատաբար եգիպտոսի պէս ազատ երկրի մը մէջ՝ կը կարգանք հայ թերթէ մը այս լուրը . եթէ կարելի է լուրը սել . . . . .

Ինչ զգալի փոփոխութիւն այն օրէն երբ ինքնագոյ Ս . Բիւրատ ուղղակի պատասխանատու-Իմրագիր յայտարարուեցաւ :

Եթէ Սասնոյ այս պատրաստութեան լուրը ընթերցողներէն առաջ Սուլթան Համիտը իմանար՝ ի հարկէ հայտարար պիտի վարձատրէր իր հաւատարիմ ռաշխան . Եւ մեր « Տիրէ թէ՛ Եօր Թօլիթիք » ի գրութիւնը միթէ խոչոր ապացոյց մը չ'է՞ այն անձնուէր ծառայութեանց՝ զորս մեծահօգի կերպով կը նուիրէ , ինչպէս ինքը անուանած է , կեղծոտ հայ ազգին :

Ի դէպ է հոս հարցնել թէ՛ ովքեր պիտի ամչնան Գործ . ժողովոյ անդամներուն համար :

ՄԱՐԿԱՐ ԳԱՅԱՆԱՆ

ՈՒՄՈՒՐՔՈ ՔԱԳԱՌՈՒՆ

ՄԱՆՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՆՐԱՄԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Եւրոպական թերթերը հետեւեալ մանրամասնութիւնները կուտան , Ունկերքո քաղաքին վրայ ի գործ դրուած սպաննութեան մասին , որը ամբողջ Իսպիան սուզով պատեց :

Թագաւորը՝ Արքունեաց նախարար Բոնիօ Վալիա զօրավարին եւ մարմնամարդական դաշտին Տնօրէն զօրավար Ավոկատրօ Տի Գուիթիթի ընկերակցութեամբ պալատէն դուրս ելաք առաւտուն ժամը 8 1)2 ին :

Ճամբուն վրայ բազմութիւնը խռնուած էր . 2000 ի մօտ մարդիկ զինքը կ'ապասէին . վերնատունները լեկ լեցուն էին երկու սուէ խուռն բազմութեամբ մը :

Թագաւորը ունկնդրեց արտասանուած ճանքեր և ըստ սովորութեան յաղթողներուն մըրցանակները ինք բաշխեց . իւրաքանչիւրին տիրալիր և զրուատական թօսքեր ուղղելով . ու քաղցրութեամբ կը խօսակցէր ներկայ գտնուող իշխանութեանց հետ :

Հանդէսէն յետոյ մարմնամարդական խումբը բարեւ ի կենալով զէնքերը ներկայացուց և արքայն զլսարկը հանելով պատասխանեց ուննց :

Թագաւորը տեսնելով հագած էր և զլանաձեւ երկար զլխարկ մը կը կրէր :

Արքայական բեմէն ելնելով , Արմատական Երեսփոխան Պ . Բէննաթիթ ըսաւ :

« Հիմա ծեր եմ . բայց շատ կը նախանձիմ այս աշխոյժ երթասարգներուն վրայ . ժամանակ

մը ես ալ մարմնամարզը չափազանց կը սիրէի » : Այս ըսելով՝ Բօնցիօ-Վալիա եւ Ալօօկատրօ գորավարներուն հետ կառք նստաւ : Արքայական կառքին ձախ կողմը կը գտնուէր Պորտուգալի : որ Գարսալիակիր ոստիկաններու սեղան կայն է :

Նուագարուածը թրքայական քայլերգը նուագեց եւ « կեցցէ՛ Արքայն » ի ազդակը սմին կուրծքերէ դուրս թռաւ :

Մինչդեռ ձիերը ցնծութեան ազդակներէն գրգռուած կը դոփէին, երիտասարդ մը՝ երեսուն տարեկանի մօտ, կարծահասակ, տեգոյն, գիրուկ, կառքին մօտեցաւ, ուր թագաւորը դեռ ստաքի վրայ ժողովրդեան բարեկերուս կը պատասխանէր :

Անձանօթը կառքին աջակողմեան պատուանդանին մօտեցաւ եւ նշան առնելով՝ թագաւորին վրայ պարպեց ընկձուկէրի երեք հարուածներ, որոնք շատ որոշ լուեցան :

Վեհապետը տապալեցաւ եւ կառքին բարձրուն վրայ ինկաւ : մինչդեռ կատարողը ուժգին կը մտրակէր ձիերը :

Կառքը անցաւ հոծ բողմութեան մէջէն փոշիի ամպ մը բարձրացնելով :

Այս բոլորը մէկ վայրկեանի մէջ տնցաւ :

Ըմբռնվարժներէն մին, որ մէկ երկու քայլ անդին կը գտնուէր, վազեց եւ բռունցքի հարուածով մը գետին տապալեց արքայապանը :

Ոստիկաններու յիսնապետը Սարիսթօրէ եւ բոլոր ոստիկանները՝ շրջապատեցին անձանօթը որ բռուն ձիերը կ'ընէր եւ նոյն իսկ յաջողեցաւ պատուել զինքուրի մը համազգեստը :

Վերջապէս ամուր մը կապուեցաւ եւ զըրուեցաւ կասպաբէթի անուն արձևատուորի մը կառքին մէջ, մինչդեռ բարկացած ամբողջ վայրկեանապէս կ'ուզէր միեւնոյն տեղը իր ձեռքով մարգապանին վրայ արգարութիւնը ի գործ դնել :

Մէկ քանի ըմբռնվարժներ, իրենց գաւազանները ձօճելով ջանացին նետուի թշուաւականին վրայ, զայն տեղն ի տեղը սպաննելու համար :

Նոյն պահուն թագաւորը արքանիքը կը հասնէր :

Շատ տեգոյն էր եւ ցաւապէս հեծնմանքներ կը հաներ : զժբազգ վեհապետը հոգին սուսնդեց ճիշտ այն ատեն՝ երբ կառքը պարսիկին վարձակազուռէն կ'անցնէր :

Գննիչ Կալէացցի ասպետը, որ հանգուցեալ թագաւորին կը հետեւէր եւ որ սպաննութեան պահուն կառքին մօտ կը գտնուէր, ողբերգական պատահարին իրիկունը հրատարակուած քանի մը անձնիշտ լուրերը ուղղեց :

« Թագաւորը ըստածին չտի զուարթ չ'էր, բնականապէս տկար, բայց ոչ անտեսանելի արտաթիւն մը իր դէմքը պատած էր եւ ինչպէս գիտենք, արքայական բեմէն իջնելով, ձախ կողմէն իր կառքը նստաւ » :

« Շատ ուրախ եմ, լսաւ, այսպիսի սիրուն հանդիսի մը ներկայ գտնուելուս » իր կառքին մէջ դեռ ստաքի վրայ էր, երբ Պրէսի իրարու հետեւէ երեք հարուածները ուղղեց :

« Թագաւորը կողմնակի ինկաւ Բօնցիօ-Վալիա գորավարին վրայ, որ իրենքով նստած էր եւ իր սպաննիչն ա'յնպէս անարկու, ա'յնպէս խոր նայուածք մը նետեց, որ շատերը սոսկազին » : այդ նայուածքը անմոռանալի է, լսած է կալէացցիը :

Երկրորդ եւ երրորդ հարուածին մէջ տեղը թագաւորը մարելով իյնալու վրայ էր, երբ Բօնցիօ Վալիա գորավարը նշմարեց եւ գոչեց :

— Վեհապետ տէ՛ր :

Թագաւորը պտտասխանեց :

— Ոչ ինչ, կարծեմ բան մը չէ :

Ոստիկանական պահականցին մէջ Չէն-նոքթի Ամբրիօ ոստիկանը առաջինը եղաւ որ նետուեցաւ արքայապանին վրայ՝ ըսելով :

— Թագաւորը սպաննեցի՛ր . . . վա՛ս :

— Ո՛չ, պատասխանեց Պրէսի, վատ եղած կ'ըլլայի, եթէ չ'սպաննէի :

— Բայց փախչիլ փորձեցիր :

— Ա՛հ, այ՛ո, եթէ կարենայի, յօժարակամ կը փախչի :

— Անիշխանակա՞ն էս :

— Շատ մը քաղաքական ընկերութեանց կը պատկանիմ. բայց ո՛չ մէկը իմ գաղափարներու համաձայն է :

Ապա մարդասպանը արհամարհոտ լուծիւն մը պահեց. քիչ ին վրայ ծանր վէրք մը ստացած էր, ըմբռնվարժի մը ձեռքէն :

ԹԱԳՈՒՀԻՆ ԵՒ ԸՆՏԱՆԻՔԸ

Մինչդեռ այս անգիլի ոճիւրը կատարուած էր, թագուհին մեծ ընդունելութիւն մը կ'ընէր. շուտով իրեն իմաց արուեցաւ որ թագաւորը անհանգիստ էր :

Թագուհին գժբազգութիւն մը պուշակեց սոսկումի եւ զարհուրանքի ենթակայ. եւ շուտօրոյ յալատին մեծ սանդուխներէն վար վազեց :

Թագաւորին մարմինը գետնայարկի սրահներէն մէկուն մէջ մահճի մը վրայ դրուած էր. եւ անոր շուրջը համախմբուած էին Տր. Սալիօ, Տր. Էրպա, Գեր-Գաւառապետ եւ Մօնձայի հիւանդանոցին ստալին վերաբոյժ, Տր. Վէրչէլի :

Թագուհին շուտով հասկացաւ իրեն պատահած սոսկալի աղէտը. երբ թագաւորը տեսաւ աչքերը անարած, անշունչ, սուր ճիչ մը արձակեց եւ մարգ թիչիներուն դռնաւարով :

— Վերաւորուած է, վերաւորուած է, ա՛հ ազատեցէ՛ք զինքը ի սէր Աստուծոյ :

Եւ լալով ու հեծկաւարով, իր կողակցին համար զգացած ցաւերուն մէջ հրաշալի, բիչիկներուն կը պազատէր : Աւա՛ղ, որ պետի տարուէին բռնութեամբ դուրս հանել զինքը հաստակու համար թէ թագաւորը մեռած էր :

Գիտիլը բոլորովին մեղադրեցին. երեք վէրքեր կ'երեւային. մէկը սրտին ծայրը՝ խորչին մէջ մխուած, մէկը ձախ անրակին մօտ եւ երրորդը՝ գէպի աջ բազկային գիծը եւ ուտերը երկարող հիւսկերորդ եւ վեցերորդ կողակցին մօտ :

Վէրքերէն արեւն կը հոսէր բայց քիչ քանակութեամբ :

Թիչիկները վէրքերը լուացին, մարմինը անկողնոյ մը վրայ գետեղեցին եւ չապիկ մը հագցնելով պատանքով պատեցին. մինչդեռ վեց խոչոր կերտներ անկողնին շուրջը կը վառէին : Նոյն վայրկեանին թագուհին կրկին երեւցաւ վերարկուով մը ծածկուած, տեսարանը անսելի եւ խորապէս յուզիչ էր : Բոլորն ալ ծնրապիւր կ'աղօթէին :

Սակաւ ինչ յետոյ ներս մտան Գեր. Մօսի, Մօնձայի տաղերեցը. Գեր. Պէրնանի եւ Սանթա Ալլա Սթրատայի վարդապետը :

Թագուհին ցաւի եւ սազնապի վայրկեանի մը մէջ ծունկերուն վրայ յատկանալով գիւկին մօտեցաւ եւ ձեռնամու՛ճ հեծնմանքներէ խեղճուած ձայնով մը լալակին գոչեց :

— Ա՛յնչ սի բարի էիր. մարդու մը վնաս բած չէիր ու քեզ սպաննեցին. ո՛հ. ա՛հ դարուս ամենամեծ ոճիրը :

Մարկէրիթա թագուհին վերջապէս իր սենեակներէն մին տարուեցաւ, բայց միշտ կ'ուզէր վերադառնալ եւ աղօթել գիւկին մօտ :

Սգալուք սենեկին մէջ կային Բօնցիօ-Վալիա գորավարը, ուրիշ սպաներ, Տր. Էրպա եւ Տր. Վէրչէլի, որոնք թաղածալեց կուլային :

Ապա գիւկը ծածկուեցաւ պալատի պարտէզէն քաղուած թարմ ծաղիկներով. քիչ մը հոքը թագաւորին մարմինը իր սենեակը անկողնին վրայ տարուեցաւ :

Այն ատեն սպաննութեան լուրը հեռագրուեցաւ բոլոր արքայական իշխաններուն եւ բոլոր արքունիքներուն :

ՆԱԲՈՒԻ ԻՇԽԱՆԻՆ ԻՄԱՑ ՏՐՈՒԻԸ

Սպաննութեան իրիկունը իսկ ծովային նախարարութիւնը Աթէնքի Իտալական դեսպանատան հեռագրեց, հասկնալու համար թէ նաբոյի Իշխանին Երազ քրօսանաւը գեռ Բիբէս՝ կը գտնուէր :

Թորբէլանաւ մը զրկուեցաւ Մեսինայի նեղուցը Երազ ի գալատեան սպասելու համար :

Հետեւեալ օրը քրօսանաւը կ'երեւար ծովը :

գերքէն եւ Գար-Տարմիի ծովեզրքի հեռագրով (Ահնալ ր) սոսկալի լուրը իմաց արուեցաւ Արքայական իշխանին :

Նշանացի պատասխանով մը յայտնի եղաւ որ գուր հասկցուած էր նաւուն մէջ, եւ Երազ քրօսանաւը դէպի Պրինսիպի ուղղուեցաւ :

ՆՇԱՆԱՔՕՍՈՒՓԻՆ

Հինգշաբթի երեկոյ Տիար Գառնիկ Թու մատանի ընակարանին մէջ, ի ներկայութեան երկու կողմանց ազգականաց եւ բարեկամաց, ինչպէս նաեւ կլիբր գասուն, կատարուեցաւ նշանախօսութեան հանդէսը իւր քրոյ :

ՕՐ . ԱՐՏԵՄԻՍ ԹՈՒՄԱՆԱՆԻ ԸՆԳ ՏԻՍՐ ԳԱՌՆԻԿ ՍԻՐՈՒՆԵԱՆԻ .

Օր. Արտեմիս Զմիւռնիոյ առաջնակարգ գերգաստաններէն միոյն կը պատկանի եւ ընական է թէ՛ իւր ծննդավայրին մէջ ըստացած է այն վարդացումը, որոյ շնորհիւ Զմիւռնիացի օրիորդները ամեն տեղերու իրենց սեռակիցներէն գերիվեր կը դասուին :

Տիար Գառնիկ Սիրոնեան կանոնաւոր ուսում ստացած, երբեմն Պօլսոյ իսկ այժմ Գառնիկի ուսուցչական շրջանակներուն մէջ ամենէն կարեւոր տեղը գրուած է. լուրջ, լեզուազէս եւ միանգամայն պարկեշտ երիտասարդներու դասուն կը պատկանի :

Մեր անկեղծ շնորհաւորութիւնները թէ՛ խօսեցեալներուն եւ թէ՛ զանոնք շրջապատակներուն :

ԴԵՍ ՈՒ ԴԵՆ

Լ'առնենիի մէջ կը կարգանք :

Գու՛մ-Գարուի պատրիարքարանը 25 Օսմանեան սակի զրկած էր Տիարպէքիի բանտարկեալներուն բաշխուելու համար, ըստ Նոր-Վեւեմի, Խալիթ պէյ արտօնած չէ այս ողորմութեան բաշխումը, պատճառաւանելով օսմանեան բանտերու կանոնադրին մէկ տրամադրութիւնը, որ կ'արգիլէ իւրաքանչիւր բանտարկեալի 25 դահեկանէն աւելի գումար մը ունենալը :

Տիկին Յ. Պէրպէրեան Տիկնանց Գործոյ եւ Հաստատութեանց պաշտօնական մոզովին ներկայացուցած է երկար եւ կարեւոր տեղեկագիր մը, հայ կնոջ վիճակին վրայ : Տեղեկագիրը յէ տուաւ Տր Պաւլ թերթը հրատարակած է իր 1 եւ 15 Յունիս թիւերովը : Տիկին Պէրպէրեան հաւատարմօրէն նկարագրած է հայ կանանց վիճակը Թուրքիոյ մէջ եւ քաջութիւնը ունեցած է ժողովին յիշեցնելու հայկական շարքերը «որովայն հաստուած յղի կիները» որոնց սաղմերը սուկններու ծայրը անցուած պտտուեցան փողոցներու մէջ. թուրք զինուորներու եւ թափառական քրիտերու բաշխուած եւ ըռնարարուած կիները : Զինուորները զանոնք բոլոր աներեակայելի թշնամանքներով ծածկելէ յետոյ, կը հրացանն իսկ ճերը անոնց ստորին որովայնէն պարպելով իրենց հրացանները եւ գնդակները գտնուեն զուրո հանելով. » հրեշայի՛ն զրօսանք : —Օր. Ալիս Սթըն Պլէքուէլ հրատարակած է « Զայն Հայրենեաց ի մէջ Միհրան Տաւմատեանի « Բանտարկեալ յեղափոխական » ի անգլիերէն թարգմանութիւնը :

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՎՐԻՊԱԿ
Գրաչարական վրիպակ մը՝ Արշալույսի 97
թուով հրատարակուած մեր Պ. Պ. ին « Ինչ
անուն տանք » վերնագրով յօդուածին իմաստը
փոփոխած է . ուստի պէտք է կարգաւ նոյն թուոյն
Բրդ . երես առաջին սիւնակի վարէն հաշուելով
13րդ . տողը հետեւեալ կերպով :

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Թիէնիին 7 Օգոստոս . — 16,000 գաշ-
նակիցներ Բէյքանիկ վրայ յարձակած են այ-
սօր արշալույսին և Չինացիները վանած են
իրենց պատնէշներէն . պատերազմը կը շա-
րունակուի :

Բարիկ 7 Օգոստոս . — Տելքասէ յայ-
տարարած է նախարարաց ժողովին թէ՛ ո՛ր
է հեռագիր մը կարծել չ'տար թէ դաշնակ-
ցաց յառաջնադասութիւնը որոշուած է :

Եւ ոչ մէկ կառավարութիւն ըւր ըս-
տացած է :

Բարիկ 7 Օգոստոս . — Տամատ Մահ-
մուտ փաշա , Սուլթանին քեռայրը և իր
տղաքը շուտով Չուիցերիաէն պիտի մեկ-
նին դէպի Եգիպտոս իրենց հայրենեաց բա-
րեկարգութեան գիտաւորութիւնները շա-
րունակելու համար :

Լոնտոն 9 Օգոստոս . — Բէյքանիկէ մէջ
Օգոստոս 5 ին տեղի ունեցած պատերազ-
մին մէջ Ռուսները 500 հոգի կորսնցուցած
են , Անգլիացիք 50 . Գերմանները և ճաբոն-
ցիները նմանապէս ծանր կորուստներ կրած
են : դաշնակիցները եանցունիկ վրայ կը
քալեն :

Բարիկ 9 Օգոստոս . — Պ . Բիշօնի մէկ
հեռագիրը կ'իմացնէ թէ՛ գետպանտուննե-
րը ապաստանած 800 Եւրոպացիներէն զատ
3,000 տեղացի քրիստոնեաներ կան , որոնք
չ'են կրնար լքել որ շարգուին :

Ս . Բէթերսպուրկ 9 Օգոստոս .
— Ռուսները փայլուն և կրկնակի յաղթու-
թիւններ տարած են Չինացւոց վրայ , Ա-
մուր նահանգին մէջ . զօրավար մը և բազ-
մաթիւ սպաներ գերի բռնած են :

Լոնտոն 9 Օգոստոս . — Լորտ Ռո-
պըրթս կը հեռագրէ թէ՛ Պօէրները գերի
բռնուած են Էլանդս-Բիվրի Անգլիական պա-
հակախումբը՝ որ կը բաղկանար 300 հոգիէ :
Վանտէրքրոնի մօտ կուի մը տեղի ունե-
ցած է Չորավար Տր Վէթէ և զօր . Մէթու-
ընի մէջտեղ առաջինը Վասալ գետէն
անցած է Թրանսալպի հողը :

Լոնտոն 9 Օգոստոս . — Չորավար Պիւլը
Ամերսֆորթը գրաւած է ամսոյս 7 ին , և
զօրեղ զիրքէ մը վռնուած է Գրիսթիան Պօ-
թան և չորս գումարտակներ :

Բրէթօրիա 9 Օգոստոս . — Չորավար Եան
Համիլթընի մերձեցումը լսելով , զօրավար
Տըլարէյ Ռիւսթէնպուրկի պաշարումը վեր-
ցուցած է , ապա զօրավար Գարէնիթընէն
խուսափելով Էլանդս-Բիվրի կղզիացած պա-
հակախումբը բռնած է որ կը բաղկանար 300
Պիւլմաններէ և Ռօսէչեաներէ :

Հինգշաբթի առաւօտ փամբ 9 ին արտա-
կարգ շքեղութեամբ հողահանգստեան պաշ-
տօն կատարուեցաւ , Ն . Վեհ . Ումպէրթօ
Թագաւորին համար :

Իտալական ընդհ . հիւպատոս , Պ . Թու-
ճինի , համազգեստով ներկայ էր , շրջապատ-
ուած հիւպատոսարանի բոլոր պաշտօնեա-
ներով :

Ն . Բ . Խոթիլին կողմէ ներկայ էր Ա-
րարողապետ Հասան փաշա Ասրմ :

Հիւպատոսական մարմինը , Գահիրէ դա-
նուող նախարարները և այլ բարձրաստիճան
անձնաւորութիւնք ներկայ էին հանդէսին :

Եկեղեցւոյն մէջ խուռն բազմութիւն
կային երկու սեռէ , խորանին առջև շքեղ
մահաբեմ մը բարձրացած էր , որուն վրայ
զետեղուած էր Իտալական Գրօշակը և ար-
քայական թագ մը :

Նուագախումբը կտորներ նուագեց և
եկեղեցական երգեցողութիւններ կատար-
ուեցան :

Կարգապահութիւնը կատարեալ էր :

Իտալական բոլոր հաստատութիւնները
նոյն օրը գոց էին :

— Աղէքսանդրիոյ մէջ հանգանակու-
թիւն մը բացուած , Ումպէրթօ Թագաւորին
գերեզմանին վրայ անագապղնձէ պսակ մը
դնելու համար :

Պսակը սեպտ . 20 ին Հոովմ պիտի դր-
կուի յատուկ պատուիրակութեան մը միջո-
ցաւ :

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԹՈՒՐԻՔԻԱ

Մէկ քանի շրջանակներու մէջ Սուլ-
թանը համոզելու փորձեր եղած են , որ-
պէսզի ետ առնէ Գրուբի տան 8 զրահա-
ւորներու համար ըրած ապսպրանքը և շա-
նացած են , զանոնք պատրաստել տալ Անգ-
լիական Ամթրոնկ տան , որուն ծախքի
հաշիւը Գրուբի տան ներկայացուցած ծախ-
քէն 88,000 ոսկի պակաս է :

Կ'ըսուի թէ՛ Սուլթանը կ'երկնչի այս
խնդրոյ առթիւ Գերմանիոյ Կայսեր սիրար
ցաւցնելէ , որովհետեւ արդէն անոր միջա-
մտութեամբ Գրուբի տունը հաւանած է
117,000 Օսմ . ոսկույ զեղջ մը ընել :

Նախարարները Երլտըզ հաւաքուելով
մասնաւորապէս զբաղած են այս խնդրով :

Եթէ քաղաքագիտական զօրաւոր ազ-
դեցութիւն մը չ'ըլլայ , բացորոշ է որ Գր-
ուբի տունը յաղթանակը պիտի տանի :

— Չարը « ճերմակ առիւծի » պատուա-
նշանը շնորհած է Սուրիոյ նորընտիր կուսա-
կալ Նազիի ( ) փաշայի :

ԹՈՒՐԻՔԻԱՅ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ . — Մեծ
պետութիւն մը՝ կ'ըսեն թէ Ռուսիան ա-
ռաջարկած է Սուլթանին 3000 տուճկական
զօրք զրկել ի Չինաստան :

ՊԻԷՍՍԻԻ ԿԻՆԸ . — Խուզարկութիւն մը
կատարուած է ի Ռեւսթ-Հօպօքըն (Միացեալ
Նահանգ) Տիկին Սօֆի Պրէսսի տունը , որ
կը կարծեն թէ Ումպէրթօ Թագաւորին ըս-
պանիլին կ'ենը ըլլայ :

Այս կինը շատ ահաբեկած է , ըսյց իր
և իր ամուսնոյն ո՛րէ՛ դաւադրութեան մը
խառնուած ըլլալը հաստատող բան մը գը-
տած չեն :

ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑԻՐ .

— Ընկերվարականներու օրկան Ալվանթի լը-
րապիրը յայտարարած է որ միայն ընկեր-
վարականներն են որ կը ցաւին Թագաւո-
րին մահուանը վրայ :

Լապիրը կ'ըսէ թէ՛ սպանման միակ
ճշմարիտ պատասխանատուն Բէլլու զօրա-
վայն է և կ'սպառնայ արդի նախարարին
Արուլիոյ մէջ ծագելիք ապստամբութեան
մը լուրովը :

Ալվանթի ի այս թիւը բռնուած ըլլա-
լով առաջինին նման երկրորդ տպագրու-
թիւն մը հրատարակուած է :

Բաղմաթիւ միապետական զգացումնե-
րով տողորուած գործաւորներ լրագրին
Խմբագրատան առջև եկած և ցոյցեր ըրած
են . քանի մը ընկերվարականներ ամբողջէն
խոշտանգուած են :

ԹՐԱՆՍՎԱՆ

ԹՐԱՆՍՎԱՆԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ . — Անգղիա-
կան լրագիրները ամենակծու դժգոհու-
թիւն մը կը ցնեն ոչ զօրավար Հընթըր մի-
այն մէկ թնդանօթ բռնած է և թէ զօրավար
Օլիվիէն կրցած է պիտի իր բոլոր թնդա-
նօթներովը :

Մօրիկնի բռնք դիտել կուտայ թէ Պօ-
էրները ամենէն քիչը հարիւր հատ խոշոր
թնդանօթներ ունէին , 20 հատ մ'ալ Անգ-
ղիացիներէն առին , մինչդեռ պատերազմին
սկզբնաւորութենէն ի վեր Անգլիացիները 5
կամ 6 հատ Պօէր թնդանօթներ առած են ,
ինչ եղան Պօէրներու հռչակաւոր թնդանօթ-
ները :

Բրէթօրիաէն Սքանսարս ի կը գրեն թէ
Լորտ Ռօպըրթս և իր սպայակոյտը Բրէթօ-
րիայ գարձած են : Մարաշխտը կը կարծէ
թէ՛ անխոհեմութիւն է իր հաղորդակցու-
թեան գիծերը տարածել հարաւային նա-
հանգներուն մէջ , կատարեալ խաղաղացու-
մէն առաջ :

Միւս կողմէն Տէյլի Գրօնիլի Բրէթօ-
րիա թղթակիցը կ'ըսէ թէ՛ զօրավար Պէյտն
Բօուէլ պաշարուած է Պօէրներէն Ռիւս-
թէնպուրկի մէջ և թէ՛ իրեն օգնութեան
դացող Հիքման գնդապետը ստիպուել է
Բրէթօրիա գառնալ :

ՊՕԹԱ 20ՐԱՎԱՐՆ Ի ՄԱՇԱՏՏՏՏՐՅ . —
« Գէյի Արկիւս » ի Լօրէնսօ Մարքեզի թղ-
թակիցը կը հեռագրէ թէ՛ զօրավար Պօթա
և իր սպայակոյտը Մաշատտօթի հասած
են և թէ Պօէրները պատնէշներ կը շինեն
քաղաքին հիւսիւսային և հարաւային կող-
մի բլուրներուն վրայ :

Գրիւկէշ նախագահը և գործադիր ժո-
ղովոյ անդամները Ուօթըրվալ մեկնած են ,
սպարապետին տուած խորհուրդին վրայ :

Միւսոյն թղթակիցը կը պատմէ թէ՛
Գուբը Անգլիացին որ մահուան դատապար-
տուած էր Տէլիօայի գծին վրայի Մակտա-
լինի կամուրջը օդը հանած ըլլալուն համար
ամսոյս 6 ին հրացանի բռնուած է ի Մա-
շատտօթի : Մերժած է իր մեղսակիցներուն
անունը տալ , մինչև որ Պօէրները իրեն
կեանքը չ'չնորհէին , ստոնք մերժած են :

ՊԱՂԻԱՑԻ ՄՊԱՅ ՄԸ ԳԵՐԻ ԲԻՆՈՒԱԾ .

— Տեղակալ Կալօքօ որ Պօէրներուն հետ կը
կուռէր և որ միւսոյն ժամանակ Մաթէն
լրագրին թղթակիցն էր , գերի բռնուած և
զրկուած է կամ ի Ս . հեղինէ և կամ ի
Սէյլա՛ :

ՌՈՒՍ ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐԸ . — Նօյոս վրէժիա
կը ծանուցանէ թէ՛ մ'արածօք Թրանսվալէն
Ռուսիայ գարձած է ինքզինքը զարմանե-
լու համար , Հարաւային Ափրիկէի մէջ սը-
տացած ծանր վերքերէն :

Վէլլըպուա-Մարեօլ գնդապետին մահ-
ուանէն յետոյ, կ'ընէ Ռուս թերթը, օտար
Լեզուներն հրահանատարութիւնը վատահու-
ցաւ Մարտիմօֆին, որ իր պաշտօնը վարելոյ
ամենամեծ ճարտիպութեամբ և քաջու-
թեամբ և որուն շնորհիւ ապացոյցներն են
իր ստացած բաշխութիւն վէրքերը:

Ամերիկայի մօտ պատերազմի մը մէջ
սրունքէն գնդակ մը ընդունեցաւ. հազիւ
առողջացած՝ Թապանչու գնաց, ուր 45 Եւ-
րոպացիներով և 150 Պօլոններով Անգլիա-
ցիները վանեց ամենազօրաւոր գիրքէ մը,
206 հոգի սպաննելով և վիրաւորելով,
հոտ ալ ծանրապէս վիրաւորուեցաւ. բուն-
քին, ակնակն և ուսին գնդակ դարձ էր.
ուրիշ մ'ալ ձախ աղբիւր ծակած էր:

Սակայն և այնպէս ատոնցմէ ալ ազա-
տեցաւ և մասնակցեցաւ Քրօնշտատի մօ-
տեցը մղուած կռիւներուն. բայց այլ ևս
ուժասպառ լինելով ստիպուեցաւ Ռուսիա
գառնալ, հակառակ Մայիս 20 ին վեց Պօլոն
Իօմանտներու ըրած հրահրին, որ զինքը
իրենց կիսարածի զօրովարը անուանած
էին:

Տեղակալ Մարտիմօֆ արդէն Ռուս-
կան բանակին մէջ ալ յայտնի եղած էր իր
քաջութիւններովը:

Հեղձանի վիճակն ԱՆՈՒԹԻԻՆ

ՈՒՐԱԹ	10	ՕԿՈՍՏՈՍ	1900
173	7296	2128	8911
4844	9423	6044	6486
205	7375	9685	7584
4922	6268	1662	4248
3416	6822	9039	5671
5098	8925	2639	820
		9153	

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՍԱՍՈՒՆ ԵՒ ԶԷՅՐՈՒՆ

Մերունի Տիար Ս. Ֆէրէկեանի վերո-
յիշեալ հեղինակութեան ԵՐՐՈՄԻ ֆօրման
ալ հրատարակուած է:
Բաժանորդագրուելու փափաքողք,
ինչպէս արդէն ծանուցուած է, կրնան գի-
մել «Արշալոյս» ի ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՊԱ-
ՐԱՆԸ. ուր հեղինակը կը գտնուի կէս
օրէ վերջ ժամը 5-7:

ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ

ՀԱՅՈՑ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԵՐԿԵՐՈՒՄ

ՏՆՕՐԷՆ Լ. ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆՑ — ԲԱՐՔՁ

Ականաւոր և հեղինակաւոր երաժիշտ-
ներու աշակցութեամբ եռաձայն և քառա-
ձայն պատրաստուած սոյն հաւաքածոյն
գնել փափաքողներն կամ բաժանորդագր-
ուիլ ուղղուեն, կրնան գիմել՝ Արշալոյս ի
ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆԻ Հիմնադիր-Տնօ-
րէին:

Տիար Ս. Հայկունի աստի ուղեւորե-
լուն պատճառաւ, իւր հրատարակած «Վա-
րագոյր Մարգարիտի կենաց» գրքին սե-
կաւթիւ օրինակներն յանձնած է Արշա-
լոյսի ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆԸ: Գնել փա-
փաքողք կրնան հոն գիմել:

Գանի մը օրինակ մէկ անգամէն գնու-
ղին 20 առ հարիւր զեղլ կը լինի:

պարտքիս ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆԻ

ՆՈՐԱԿՈՒՄ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆ
«ԱՐՇԱԼՈՅՍ»

Հիմնադր. 1 ՄԱՅԻՄ 1900

ՇԱՐԻԱ ԱՊՏԻԼ ԱԶԻԶԻ ՍԿԶԲԸ

Օտանկի ղեկարանին ղիմաշի փոքրիկ մէջ.

Տարածը ըստ պիտի ըլլայ ամեն օր, առ-
ւօտեան ժամը 7էն մինչև երեկոյեան ժամը 8:

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆԻ մէջ, մաքուր
և ճաշակաւոր պատրաստուելու պայմանաւ,
կ'ընդունուին:

Այցեխարտեր, Երգարտիկներ, Գիտեր,
Հրախարտեր, Մահապղներ, Տեղեկագիրներ,
Կանոնագիրներ, Տոններ և այլ և այլ ժամա-
նակահան յանձնարարութիւններ:

Ամենակատարեալ ճշգրտահաշիւներ և
չափաւոր զին:

ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐԸ ԿԱՆԻՍԻ ԵՆ:

ԿՈՊԵՌՊԵՆԼԵԱՆ

ԵՒ ԸՆԿԵՐ.

ՆՈՐ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՁԱՏՈՒՆ ԵՒ ՆԱՐՁԱՏՈՒՆ

Տաներկու տարիներ շարունակ կարեւոր
լուսնկարգաւորներու մէջ աշխատելով,
արհեստին ամեն ճիւղերը լաւ մշակած և
փորձառութիւն ստացած է:

Պոլսոյ մէջ Ապտուլլահ եղբայր ասն,
ինչպէս և ուրիշ մի քանի ծանօթ տուններու,
քաղաքիս մէջ վերջին անգամ Լէքէճեան
գործատան մէջ ամենակարեւոր պաշտօնը
վարած, այժմ առանձին գործատեղի մը
կը հիմնէ Էօզպէֆ իյէ Եսրխա Կամաշ Օթէլ.
ՆԵՒԵՐՏՈՒ ճիշտ գիմաց թիւ 3 արարթըմնիին
երրորդ յարկը, ուր կը պատրաստէ լաւա-
նկարներ, ինչպէս և գուրքը կուսիներ
ի հարկին:

Ակրանսիանս ընական մեծութեամբ:
Կենդանագիրներ ամերիկեան մեքենայով
որոնք երբէք չ'են աւրուիր:

Գունաւոր լուսնկարներ ամեն մե-
ծութեամբ ընական գոյներով միմեարիւր:

Իւզաներկ և ջրաներկ պատկերներ և ըն-
Լուսնկարի և պատկերահանութեան
վերաբերեալ յանձնարարութիւններ կ'ըն-
դունի յարող, սեփեղքընաւ եւ ըն:

Իրեն գիմաց յաճախորդներն հանել տուած
լուսնկարներուն հետ միեւնոյնէն գունաւոր
մը նուէր պիտի ստանան, որ նորութիւն մէ:

Տ Հ Ի Մ Ի Չ Ո Ւ Ա Լ Լ Ա Յ Ց
Կ Ե Ն Ա Ց Ա Պ Ա Յ Ո Վ Ա Գ Ր Ա Կ Ա Ն Ը Ն Կ Ե Ր Ո Ւ Թ Ի Ն

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՐՈՒՍՏԵ ԵՒ ՎԱՐԵՒՈՐԸ
ԵՐԱՇԵԱՒՈՐԵԱԼ ԳՐԱՄԱԳԼՈՒԻ 1 ՄԻԼԵԱՐ 437 ՄԻԼԻՈՆ

Ապահովագրեան բնուէն կը բաժնէ ամե-
նէն աւելի շահաբաժինները:

Ապահովագրեան բնուէն արդէն վճարած
է կամ ինչպատ իրենց գումարած է 3 ՄԻԼԵԱՐ
480 ՄԻԼԻՈՆ՝ որ գրեթէ աշխարհի ուրիշ օր
և է ընտրութեան մէկ միլեար աւելի է:

Ս. ԼԵՕՆԱՐ ընդհանուր ներկայացուցիչ
Իրահիրէ

ՏՈՐՓ. Ա. Յ. ՔԵՐԵՍՈՒԹԻԱՆ

Ի Եսրխա Գոր-Պէր, թիւ 20

Իր ՁԻԻ խորհրդակցութիւնները ասկից
վերջը, միայն ուրբաթ օրերը կես օրէ առաջ
ժամը (ը. ե.) 9էն 11 սրտած ըլլալով կը
խնդրէ մեզմէ ծանուցանել զայդ, ի գիտու-
թիւն իրեն գիմել ուղղ աղքատ հիւանդ-
ներու:

Գ Ա Ֆ Է Ս Օ Ք Ա

Տիգրան Կոտանեան պատիւ ունի ծանուցա-
նել Արգոյ հասարակութեան թէ՛ վերջերս
սկսած է իւր Փաղար-Մուրի խանութին մէջ
պատրաստել ԵՆՄԵՆԻ ստրճին ամենաընտր-
և անխարդախ տեսակէն իրեն գիմաց յաճա-
խորդներ օխան 16 զրջ ողջի հաշուով, զուտ
բաժն պիտի կրնան գնել կշռոյ մէջ ալ ուղ-
ղամտութիւն գտնելով:

Գ Ր Ք Բ Ո Ր Գ Ո Ղ Ն Յ Ր Ո Ւ Ն

Գահիրէի և շրջակայից գրասէր Հայ հա-
սարակութեան գիւրութիւն մը տալու մտօք՝
կը ծանուցուի թէ Հայերէն ալեւ գիրք,
(Իստական, Գարոցական, Գիտական, Գրական
Արտեսական, Բանասիրական, Վիպական
եւ այլն) որ հրատարակուած են և կը հրա-
տարակուին Պոլիս, Իզմիր, Երուսաղէմ, Թիֆ-
լիզ, Վենետիկ և Վիեննա, կարելի է գիրա-
մատչելի պայմաններով ձեռք բերել՝ գի-
մելով Տիար Կ. Նաւատարգեանի, Գալտեան
վարժարան Հայոց ի Գահիրէ:

ՏՕՔԲ. ԺՈՐԺ Փ. ԷՎԼԻԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԱՏԱՐԱՐՈՑԻ
Ակսիկ Եւմեմ Բուպրի թիւ 55

Կը պատրաստէ ամեն բերաններու և հա-
սակի յարմար ընտիր ապրանքներով կեղծ
սկուաներ:

Կը գաղթեցնէ վայրկենապէս ակուպի
ցաւերը, ամերիկեան նորագոյն մեթոտով իւր
պատրաստած գեղերով:

Կը բուժէ լինտերու և բերնի ամեն տե-
սակ հիւանդութիւններն:

Իր լեցուցած սկուաններուն տոկոսու-
թիւնն առ նուազն երկու տարուան հառար
կ'երաշխաւորէ:

Վկայեալ աղքատներու ճրի գարմանում,
ամեն օր կէսօրէ ետք ժամը 3-5:

Աշխարհի մէջ գտնուող ուրիշ որ և է ըն-
կերութեան աւելի երաշխաւորութիւններ,
ընդարձակ դործառնութիւններ և հրապա-
րակի վրայ աւելի ապահովագրութիւններ
ունի և աւելի ապահովագրին կը գտնուէ:

ԱԼԷԳՍԻՍ ԼԱՎԻՉՈՆ գլխաւոր գործա-
կատար ՄԱՂԵՔԱՆԳՐԻԱ: